



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 lipca 2025 r.

Pozycja 219

POSTANOWIENIE

z dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sygn. akt Tw 8/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz – sprawozdawca
Bartłomiej Sochański,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 10 czerwca 2020 r. o umorzeniu postępowania w sprawie wniosku Rady Miasta Ząbki,

po s t a n a w i a:

odrzuć zażalenie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 26 lipca 2019 r. (data nadania) Rada Miasta Ząbki (dalej: wnioskodawca) wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie, że „art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, [ze zm.], następnie Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, Dz. U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Dz. U. z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Dz. U. z 2013 r. poz. 827, Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, Dz. U. z 2016 r. poz. 1010, Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm., Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, ze zm.; dalej: u.s.o.) w zakresie, w jakim w latach 2003-2017 ogranicza możliwość jednoznacznego stosowania tego przepisu oraz realizacji ustawowych obowiązków [w]nioskodawcy, narażając go na roszczenia odszkodowawcze w związku z przyznawaniem dotacji oświatowych na rzecz przedszkoli niepublicznych”, jest niezgodny z art. 2, art. 7, art. 70 ust. 4 i art. 163 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem wnioskodawcy zaskarżony przez niego przepis, przez to, że stwarzał wątpliwości interpretacyjne użytych w nim pojęć, był niezgodny z zasadami prawidłowej legislacji i legalizmu (art. 2 i art. 7 Konstytucji). Naruszał ponadto „konstytucyjne prawo obywateli gminy do uzyskiwania na równych zasadach prawa do wyrównania szans w zakresie świadczeń edukacyjnych” (art. 70 ust. 4 Konstytucji), a także godził w art. 163 Konstytucji, zgodnie z którym samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

Postanowieniem z 10 czerwca 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi wnioskodawcy 27 czerwca 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) umorzył postępowanie stwierdziwszy, że zakwestionowany we wniosku art. 90 ust. 2b u.s.o. został formalnie derogowany z systemu obowiązującego prawa, a zatem nie wyznacza już swoim dotychczasowym adresatom żadnych nakazów ani zakazów określonego zachowania. Kwestie dotacji, które regulował ten przepis określają obecnie przepisy ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203; dalej: u.f.z.o.). W akcie tym nie zamieszczono przepisów przejściowych lub dostosowujących, które przesądzałyby o tym, że uchylona regulacja może jeszcze kształtować status prawny podmiotów nim objętych. Wprawdzie art. 91 ust. 2 u.f.z.o. stanowi, że do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe, jednak należy go rozumieć jako przepis przewidujący, że postępowania niezakończone toczyć się będą nadal – w razie sporu – w trybie pierwotnie dla nich właściwym, tzn. sprawy o dotacje za rok 2017 pozostają we właściwości sądów administracyjnych, zaś w sprawach o dotacje za lata wcześniejsze utrzymana zostaje droga sądowa i do ich rozpoznania nadal pozostają właściwe sądy powszechne (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydział Cywilny z 10 października 2018 r., sygn. akt I ACz 796/18).

Na postanowienie Trybunału wnioskodawca wniósł zażalenie opierając je na podstawie „art. 32” u.o.t.p.TK w związku z art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), natomiast na podstawie art. 36 i art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK w związku z art. 394 § 1 i § 3 k.p.c. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz nadanie wnioskowi dalszego biegu. Zdaniem wnioskodawcy w sprawie, w związku z którą zainicjował postępowanie przed Trybunałem nie zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 59 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK, o czym świadczą niezakończone postępowania sądowe, których stroną jest wnioskodawca.

Postanowieniem z 14 grudnia 2020 r. Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e u.o.t.p.TK zwrócił się do pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego o uznanie sprawy za szczególnie zawiłą.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 21 grudnia 2020 r. zarządził rozpoznanie sprawy w pełnym składzie Trybunału Konstytucyjnego.

Postanowieniem z 19 lutego 2025 r. Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił wniosku o uznanie sprawy za szczególnie zawiłą.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Podstawę prawną postępowania prowadzonego przed Trybunałem Konstytucyjnym określają przepisy ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK Trybunał na posiedzeniu niejawnym wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał.

Wnioskodawca złożył zażalenie na postanowienie Trybunału o umorzeniu postępowania wskazawszy jako podstawę prawną art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), znajdujący – jego zdaniem – zastosowanie w postępowaniu przed Trybunałem na podstawie art. 36 u.o.t.p.TK (w *petitum* zażalenia błędnie określony jako art. 32 u.o.t.p.TK).

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że przywołane przez wnioskodawcę regulacje nie mogą stanowić podstawy zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania. Należy zauważyć, że wyrażona w art. 36 u.o.t.p.TK zasada, w myśl której odpowiednie zastosowanie do postępowania przed Trybunałem mają przepisy k.p.c. odnosi się wyłącznie do tych kwestii, które nie zostały uregulowane w u.o.t.p.TK. Tymczasem przepisy tej ustawy wyczerpująco regulują dopuszczalność środków odwoławczych w postępowaniu przed sądem konstytucyjnym. Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK zażalenie przysługuje tylko na postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skargom konstytucyjnym i wnioskom podmiotów o ograniczonej legitymacji wnioskowej. Odpowiednie stosowanie w postępowaniu przed Trybunałem art. 394 § 1 k.p.c. wyklucza także niemożność uznania Trybunału za sąd pierwszej lub drugiej instancji. Jak zauważył Trybunał m.in. w postanowieniu z 27 lipca 2016 r. (sygn. Ts 68/16, OTK ZU B/2016, poz. 475), stosownych dla Trybunału regulacji należy zatem szukać wśród przepisów odnoszących się do Sądu Najwyższego, w szczególności przepisów dotyczących postępowania kasacyjnego. Żaden jednak przepis k.p.c. nie przewiduje zażeń na postanowienia wydane przez Sąd Najwyższy, co znajduje jednoznaczne potwierdzenie w jego orzecznictwie (zob. postanowienia SN z 3 marca 2010 r., sygn. akt III SO 1/10 i 22 listopada 2010 r., sygn. akt III SO 3/10). Tym samym należy również stwierdzić, że postanowienia Trybunału Konstytucyjnego są – w zakresie nieuregulowanym w u.o.t.p.TK – niezaskarżalne.

W kontekście niedopuszczalności zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania przed Trybunałem zaakcentować trzeba specyficzną kwalifikację ustrojową Trybunału jako organu władzy sądowniczej oraz odmienny od postępowania sądowego charakter procedury rozpoznania zarówno skarg konstytucyjnych, jak i wniosków podmiotów o ograniczonej zdolności wnioskowej (por. postanowienie TK z 18 grudnia 2003 r., sygn. SK 20/01, OTK ZU nr 9/A/2003, poz. 105).

W związku z powyższym złożone zażalenie jako niedopuszczalne podlega odrzuceniu na podstawie art. 36 u.o.t.p.TK w związku z art. 398²¹ w związku z art. 397 § 2 zdanie pierwsze w związku z art. 370 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.